

وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان
معاونت آموزش ابتدایی
اداره تکنولوژی و گروه های آموزشی

سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

درسنامه فارسی خوانداری

پایه ششم

آذر و دی

به نام آن که جان را فکرت آموخت

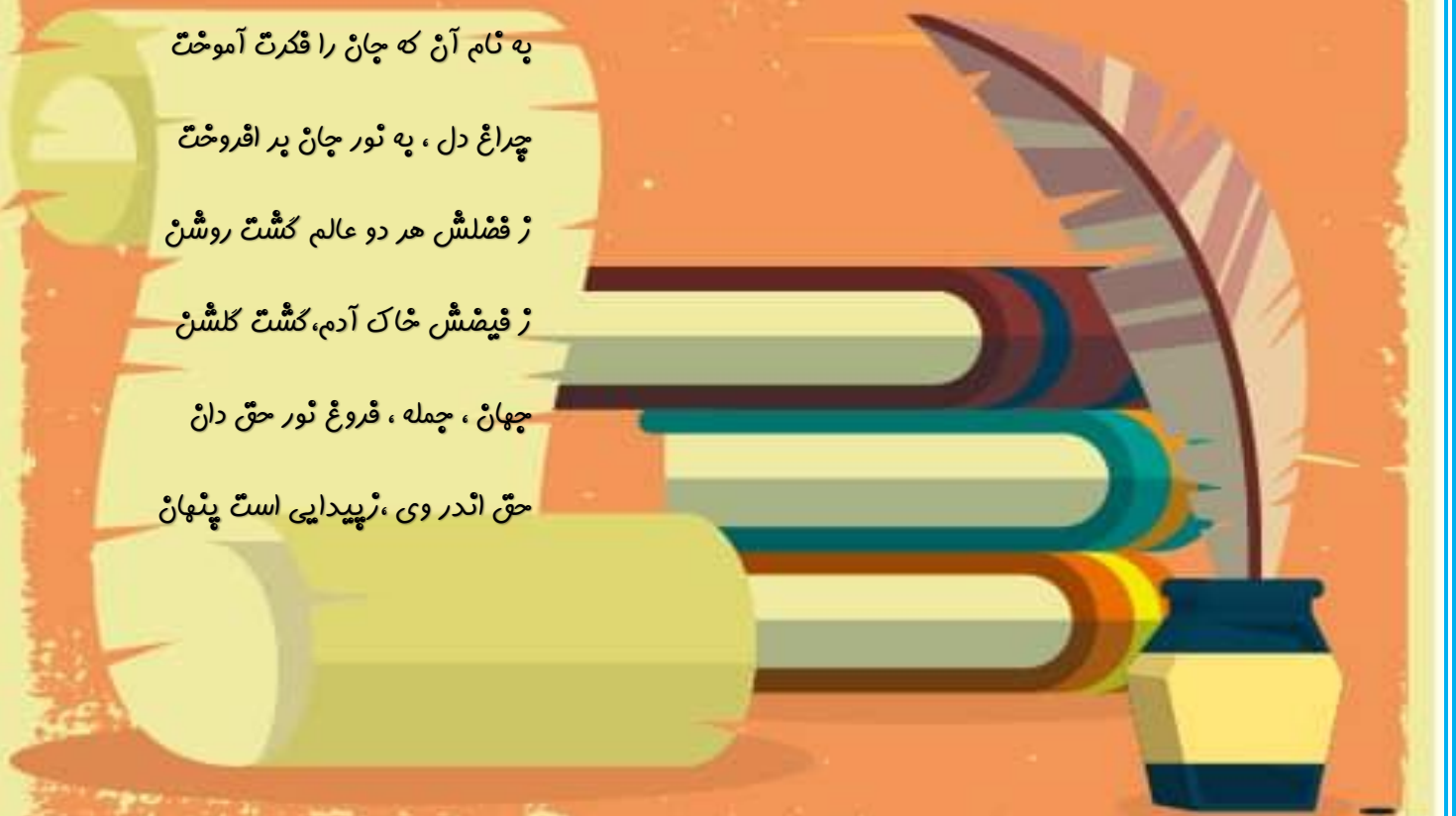
چراغ دل ، به نور جان بد افروخت

ز فضلش هر دو عالم گشت روشن

ز فیضش خاک آدم، گشت گلشن

جهان ، جمله ، فروغ نور حق دان

حق اندر وی ، ز پیدایی است پنهان

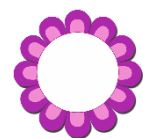
درس ۸ دریاقلی

واژه‌نامه

جان فشانی : فداکاری – ایثار	فدا کردن : جان خو را از دست دادن
همت : قصد و اراده	جوامع بشری : جامعه انسانی
مرز : ناحیه	ارج می نهد : ارزش و احترام می گذارد.
برآمد : بالا رفت	دلیرانه : شجاعانه – با شجاعت
درنگ : صبر – توقف	چلّه : تسمه ای که به کمان می بندد و تیر را به وسیله آن پرتاب می کنند.
بی‌شمار : زیاد	نام آوران : افراد مشهور – نامداران
پاسداری : نگهبانی	بعثی : نیرو های ارتش عراق در زمان صدام
پرورنده : پرورش داده	محاصره : در حصار گرفته شده – دور شخصی یا چیزی را گرفتن
وسعت : گشاده – فراخی	فرسوده : کهنه شده – پوسیده شده
کوی : محله – کوچه	بیگانگان : اجانب – غریبه ها
تلفّظ : بیان کردن	ارواق فروشی : مکانی که در آن پاره های اتومبیل یا وسایل دیگر فروخته می شود.
الکن : کسی که لکنت زبان دارد و به درستی نمی تواند تلفّظ کند، کسی که در هنگام سخن گفتن زبانش می گیرد.	

فرزندم معنی واژه های زیر را از واژه نامه آخر کتاب پیدا کن و بنویس. ★

مرز :	بی‌شمار :
دلاور :	وسعت :

دانش زبانی درس هشتم (نشانه های نگارشی) :

منظور از نشانه های نگارشی به کار بردن علامت ها و نشانه هایی است که خواندن و در نتیجه درک معنی و مفهوم را آسان می کند.

چند نمونه از نشانه های پر کاربرد عبارتند از:

نقطه (.) : علامت توقف یا ایستادن در خواندن را نشان می دهد و در پایان جمله هابه جز جمله های پرسشی و تعجبی می آید ؛
مانند : ابن سینا ، یکی از دانشمندان بزرگ ایران است .(خبری)

ویرگول یا درنگ نما (،) : نشانه ای برای مکث کوتاه، میان عبارت ها، جمله ها و برای جدا کردن کلمه ،عبارت توضیحی یا برای جدا کردن اسم های اشخاص و... به کار می رود ؛ مانند :

بین دو کلمه می آید	ما ، در راه حق ، قدم برمی داریم.
جدا کردن عبارت ها و جمله ها قرار	از راه دوری آمده بود ، از آن سوی بیابان ها.
برای جدا کردن نام هاز یک گروه	فردوسی ، سعدی و حافظ از شاعران توانایی شعر فارسی هستند.

دو نقطه (:) : پیش از نقل قول ، هنگام توضیح دادن ، شمردن اجزای یک چیز و هنگام معنی کردن کلمه به کار می رود ؛ مانند:

قبل از نقل قول	حضرت علی علیه السلام فرمودند : «دنيا گذرگاه است نه قرارگاه».
هنگام توضیح دادن و معنی کلمه	رمة : دسته حیوانات ، گله ی گاو و گوسفند
هنگام شمردن اجزای یک چیز	آثار سعدی عبارتند از: گلستان، بوستان، غزلیات و...

علامت سوال (?) : در پایان جمله های پرسشی،شکو تردید می آید؟

آیا می توانید آرایه های ادبی را نام ببرید؟

نشانه بیان عاطفه یا تعجب (!) : در پایان جمله های تعجبی و جمله هایی که یکی از حالت های عاطفی مثل آفرین، افسوس، آرزو، دعا ، تاکید، ندا و ...را دارند به کار می رود. مانند :

دریا قلی ! رکاب بز یا علی بگو.	افسوس ! که عمر بر باد برفت.
--------------------------------	-----------------------------

گیومه (« ») : این نشانه در بیشتر موارد برای نشان دادن آغاز و پایان سخن کسی به جز نویسنده است که در بین نوشته ی وی آمده ، یا برای مشخص کردن، نشان دادن معنی نثرها، برجسته نشان دادن کلمه یا اصطلاحی خاص به کار می رود ؛ مانند :

نقل شدن سخن از کسی	پیامبر صلی الله فرمودند : « زگهواره تا گور دانش بجوی»
ذکر عنوان مقاله ها ، اشعار ، روزنامه ها و ...	باب هشتم گلستان سعدی ، در « آداب صحبت» است.

سه نقطه (...) برای نشان دادن جملات و کلمات حذف شده و برای سخن ناتمام به کار می رود.

برای نشان دادن جملات و کلمات حذف شده	آرایه های ادبی ، دستور زبان فارسی و... مجموعه ی ادبیات فارسی را تشکیل می دهند.
برای سخن ناتمام	شما ... شما ... خدای نکرده ...

فرزند دلبندم ! در متن زیر هر جا که لازم است از نشانه های (نقطه ، ویرگول ، تعجب ، علامت سوال ، نقل قول ، گیومه و...) استفاده کن .

بچه ها تا آخر زنگ فرصت دارید هم گر وهی تان را انتخاب کنید یادتان باشد گروه ها دو نفره باشد

خانم معلّم این را گفت دفترش را باز کرد و مشغول خواندن شد

الهی آمد و کنارم ایستاد پرسید

- زهرا می خواهی باهم هم گروه باشیم

- نمی دانم

او رفت و با یکی دیگر از بچه ها مشغول صحبت شد زنگ خورد خانم معلّم گفت کسانی را که

یادداشت نکرده ام تا زنگ بعد فرصت دارند

